

Postup při zhotovení RTG snímku Dysplasie kyčelního kloubu (HD)

Vážení přátelé, předkládáme vám přesný postup při zhotovení snímku RTG HD (DKK). Jelikož dochází k častému vracení snímků od MVDr. Beránka, který snímek odmítne posoudit pro jeho nedostatečné technické kvality, chceme vám i vašim psům tímto pomoci, aby se tak tato nepříjemnost neopakovala.

V tomto čísle bulletinu také naleznete přesný podklad pro zhotovení snímku i dle OFA, pro vaše případné odvolání. Pokud se tedy rozhodnete pro určité veterinární pracoviště, dbejte na to aby rentgenolog splnil všechny zásady kvality snímku a jeho označení. Doporučujeme navštívit RTG pracoviště ve věku 24 měsíců psa, což je důležitá podmínka pro další vyhodnocení ze strany OFA, pokud dojde k vašemu odvolání.

Předkládáme vám také seznam doporučených pracovišť rentgenologických oddělení odkud snímky odcházejí v doporučené kvalitě.

POSTUP :

- objednáme se na určitém pracoviště
- psa či fenu 24 hodin před vyšetřením nekrmíme
- na pracoviště předložíme všechny doklady psa (průkaz původu)
- necháme ověřit původ psa či feny (tetování, čip)
- předložíme podklad pro označení snímku dle OFA
- necháme potvrdit veterinárním pracovníkem veškeré dokumenty a svým podpisem stvrdíme jejich správnost

NÁLEŽITOSTI RTG SNÍMKU :

- 1) Expozičně správným snímkem se rozumí, že struktury na snímku jsou zobrazeny dostatečně ostré a kontrastní. Při zhotovení snímku kyčelních kloubů musí být použita sekundární clona.
- 2) Projekčně správným snímkem se rozumí, že pes je snímkován ve fixačním zařízení (lůžko na průřezu tvaru V, umožňující ideální umístění psa do hřbetní polohy) v extenzní ventrodorzální projekci na kazetu formátu 30x40 cm. Na snímku musí být zachycená celá pánev a stehenní kosti včetně kolenních kloubů. Dále musí být projekce symetrická, tj. osa pánve a osy obou stehenních kostí musí být rovnoběžné, průměty těl kostí kyčelních musí být stejně široké, ucpané otvory se musí zobrazit symetricky, česky musí být zobrazeny v podélných osách kostí stehenních a spojnice sezamských kostí musí protínat česky.
- 3) Správným snímkem z hlediska identifikace se rozumí, že je na snímku u pravé končetiny psa z laterální strany naexponována pomocí olovených písmen a číslic zkratka pro plemeno psa, tetovací číslo (případně číslo mikročipu) a symboly pro označení pravé strany (Dx,P). V horním rohu snímku na pravé straně psa musí být popis, ve kterém je uvedeno jméno a adresa zhotovitele, datum zhotovení snímku, nacionále psa (plemeno, pohlaví, datum narození, jméno a chovatelská stanice) a jméno a adresa majitele psa.

ZHOTOVITEL RTG SNÍMKU JE POVINNEN :

- 1) Před zhotovením RTG snímku pro posouzení na DKK zkontrolovat tetovací číslo psa, popř. identifikační číslo mikročipu. Je nepřípustné zhotovovat RTG snímek pro posouzení na DKK u psů s nečitelným tetovacím číslem nebo pokud není možno ověřit identifikační číslo mikročipu.
- 2) Ujistit se, že psovi nebyl již dříve zhotoven RTG snímek pro posouzení na DKK. Opakované zhotovení RTG snímku pro posouzení na DKK v takovém případě je nepřípustné. Opakovaně může zhotovitel zhotovit RTG snímek pro posouzení na DKK u téhož psa jen na výzvu posuzovatele v případě, že první snímek byl expozičně, projekčně nebo z hlediska identifikace nevyhovující pro posouzení.

- 3) Vyplnit formulář „Potvrzení o RTG vyšetření DKK“ a potvrdit jej. Vzor formuláře je součástí tohoto předpisu a používání jiných tiskopisů je nepřipustné.
- 4) Zhotovovat RTG snímek kyčelních kloubů psa v hluboké sedaci nebo celkovém úplném znecitlivění tak, aby bylo dosaženo dostatečné myorelaxace. Při zhotovování snímku je nutné umístit psa do fixačního zařízení, k jeho pravé pánevní končetině položit obráceně sestavu olovených písmen a číslic pro označení plemene, tetovacího čísla (popř. čísla mikročipu) a strany psa. Tuto sestavu je nutno před položením na kazetu ukázat majiteli psa.
- 5) Po exponování snímku jej vyvolat a posoudit, zda je expozičně, projekčně a z hlediska identifikace správně zhotoven. Pokud RTG snímek není z tohoto pohledu správný, je nutno zhotovit snímek nový. Pokud je RTG snímek správný, zhotovitel jej ukáže majiteli psa a popíše mu, v čem spočívá jeho správnost z hlediska expozice, projekce a identifikace psa. Vyjadřovat se o nálezu DKK je nepřipustné.
- 6) Potvrdit v průkazu původu psa zhotovení RTG snímku, a to tak, že do kolonky „ostatní“ nebo „veterinární záznamy“ napíše datum, zkratku „RTG DKK“, podpis a otiskne razítko s adresou veterinárního pracoviště, jménem a popř. telefonním číslem.
- 7) Zhotovený RTG snímek s příloženým formulářem potvrzení se třemi kopiemi (tedy celkem 4 formuláře) odeslat příslušnému posuzovateli do 14ti dnů od jeho zhotovení.
- 8) Na základě písemné výzvy posuzovatele zhotovit nový RTG snímek pro posouzení na DKK. Při opakovaném zhotovení RTG snímku pro posouzení na DKK informovat majitele psa, z jakého důvodu si posuzovatel vyžádal zhotovení nového snímku. Opakované zhotovení RTG snímku potvrdit opět do průkazu původu psa tak, že do kolonky „ostatní“ nebo „veterinární záznamy“ napíše datum, záznam „OPAKOVANÉ RTG DKK NA ŽÁDOST POSUZOVATELE“, podpis a otiskne razítko s adresou veterinárního pracoviště, jménem a popř. telefonním číslem. Vyplnit znovu formulář potvrzení (ve 4 provedeních) a poslat je spolu se snímkem posuzovateli.

POSUZOVATEL JE POVINNEN :

- 1) Evidovat každý doručенý RTG snímek pro posouzení na DKK. Posoudit, zda je tento snímek expozičně, projekčně a z hlediska identifikace správný.
- 2) Pokud je RTG snímek nevyhovující pro posouzení, vyzvat zhotovitele, aby zhotovil snímek nový. V případě, že zhotovitel nezašle do 21 dnů snímek nový, vyzvat písemně majitele psa, aby si nechal snímek zhotovit dle vlastního výběru. Na základě tohoto přípisu je oprávněn kterýkoliv zhotovitel u příslušného psa opakovaně zhotovit RTG snímek pro posouzení na DKK.
- 3) V případě, že RTG snímek je vyhovující k posouzení, snímek posoudit do 14ti dnů od doručení a výsledek zaznamenat do formuláře „Potvrzení o RTG vyšetření na DKK“. Není-li ve smlouvě s chovatelským klubem stanoveno jinak, originál a jednu kopii tohoto potvrzení zaslat doporučeně majiteli psa, druhou kopii zaslat chovatelskému klubu a třetí kopii archivovat spolu s RTG snímkem. Posuzovatel není povinen posoudit RTG snímek v případě, že mu nebyl uhrazen honorář.
- 4) Archivovat každý RTG snímek pro posouzení na DKK jako součást své zdravotní dokumentace zvířete po dobu 10ti let. Tento snímek není možné vydat ani zapůjčit majiteli psa, chovatelskému klubu, zhotoviteli nebo ošetřujícímu veterinárnímu lékaři psa.
- 5) Vydat RTG snímek odvolací komisi v případě odvolání proti výsledku posouzení a učinit o tom ve zdravotní dokumentaci záznam.
- 6) Umožnit komisi pro řízení posuzování ortopedických vad nahlédnout do archívu posouzených RTG snímků a poskytnout jí potřebné informace týkající se celého procesu posuzování. V případě, že

komise zjistí závažné chyby v procesu posuzování DKK, je posuzovatel povinen znovu složit kvalifikační zkoušku. Pokud v takovém případě posuzovatel kvalifikační zkoušku nesloží ve stanovené lhůtě, může mu být odebráno osvědčení posuzovatele DKK a DLK a může být vyškrtnut ze seznamu specialistů na posuzování DKK a DLK u psů vedeném při Komoře veterinárních lékařů ČR.

7) Z hlediska etického je nepřípustné, aby posuzovatel posuzoval DKK u plemene jehož jedince chová on sám nebo jeho nejbližší rodinní příslušníci.

Michaela Purnochová

SEZNAM PRACOVIŠŤ ZHOTOVUJÍCÍCH RTG SNÍMKY DKK :

*Veterinární a farmaceutická univerzita Brno-Klinika chorob malých zvířat
- odd. zobrazovacích metod - MVDr. Josef ZATLOUKAL*

Veterinární nemocnice Český Brod - MVDr. Otakar NOVÁK

Veterinární klinika Na Šejdru, Praha 4 – Libuš

Ordinace- Žďár nad Sázavou - MVDr. Petr JOHANIDES

Ordinace- Jihlava - MVDr. Přemysl TVARUŽEK

Veterinární nemocnice Olomouc - MVDr. Martin ŠKRABAL

Ordinace- Jindřichův Hradec - MVDr. Jan FIALA

Ordinace- Holice - MVDr. Jiří ŠTROS

Ordinace- Hradec Králové - MVDr. Karel ČOUDEK

Ordinace- České Budějovice - MVDr. Marek VEJŠICKÝ

Nedostačující snímky byly vráceny z těchto pracovišť :

Ordinace- Praha 6 - MVDr. Michaela RIEDLOVÁ

Veterinární klinika Praha 9 –Kolmá - MVDr. Jan JÍŠA

Veterinární nemocnice Český Brod - MVDr. Otakar NOVÁK (většina prošla !!!)

Ještě pro úplnost : adresa na kterou se zasílají snímky RTG DKK :

**Klinika JAGGY, MVDr. Jan BERÁNEK
Komárovská 5
617 00 B r n o

Tel : 545 234 035**

FORMULÁŘ PRO OFA

Český překlad :

1. strana

Orthopedic Foundation for Animals

2300 E Nifong Blvd, Columbia, MO 65201-3856
Phone: (573) 442-0418 , Fax: (573) 875-5073

www.offa.org

A Not-For-Profit Organization

Žádost o zařazení do databáze kyčelní/kolenní dysplasie

Číslo předchozí žádosti (pokud existuje):	Registrační číslo:	Barva:
Registrované jméno:	Pohlaví:	
Rasa:	Datum narození (měsíc,den,rok):	
Identif.číslo: Tetování: Mikročip:	Registrační číslo:	
Jméno vlastníka:	Datum osnímkování (měsíc,den,rok):	
Jméno spoluvlastníka:	Jméno veterináře nebo nemocnice:	
Adresa:	Adresa:	
Město: Stát: PSČ:	Město: Stát: PSČ:	
Telefon: E-mail:	Telefon: E-mail:	

Tímto potvrzují, že poskytnutý snímek odpovídá zvířeti uvedenému v žádosti a že nedošlo k chirurgickému zákroku na pánvi. Souhlasím s tím, že snímek bude ponechán v záznamech OFA. Závěrečná zpráva je založena na nezávislém, odborném posouzení konzultujícími radiology a tímto zbavuji OFA jakékoliv odpovědnosti vyplývající z posouzení snímku. Zveřejněny budou pouze výsledky normální, pokud vlastník neparafuje níže uvedené oprávnění ke zveřejnění abnormálních výsledků.

Podpis vlastníka nebo oprávněné osoby

Oprávnění ke zveřejnění abnormálních výsledků

Tímto opravňuji OFA ke zveřejnění výsledků posouzení snímků uvedeného zvířete, pokud tyto výsledky budou abnormální (parafa registrovaného vlastníka)

Databáze OFA

OFA je dobrovolný program založený na posuzování snímků nevykazujících žádné stopy dysplasie nebo jiných orthopedických problémů. Všechny zasláné snímky, které mají přijatelnou diagnostickou kvalitu budou shlednuty kvalifikovanými veterinárními radiology a vlastníkově a příslušnému veterináři bude zaslána příslušná zpráva. Pouze zvířatům starším 24 měsíců v době snímkování, bez známek dysplasie, bude přiděleno číslo OFA. OFA poskytuje konzultace pro zvířata mladší 24 měsíců.

Poplatky

Zvíře starší 24 měsíců :

Databáze dysplasie kyčelního kloubu	30,00 USD
Databáze dysplasie kolenního kloubu	25,00 USD
Kyčelní a kolenní (dohromady)	35,00 USD
Vrh tří nebo více najednou	75,00 USD

Poplatek za skupinu více psů-kteří jsou vlastněni či spoluvlastněni jednou osobou.

Nejméně 5 jedinců 15,00 USD

Zvíře mladší 24 měsíců :

Předběžné posouzení kyčelního kloubu 25,00 USD

Předběžné posouzení kolenního kloubu	25,00 USD
Kyčelní i kolenní (dohromady)	30,00 USD
Vrh tří nebo více najednou	45,00 USD

Konzultace :

Další studie 25,00 USD

Informace veterináře

Zvíře bylo zklidněno :

1. Pouze fyzicky
2. Chemickými prostředky
 - Anestézie druh
 - Trankvilizér druh
 - Jiné druh

Podpis veterináře :

Instrukce

Snímky musí obsahovat údaje :

1. Registrované jméno a/nebo číslo
2. Jméno veterináře nebo nemocnice
3. Datum snímku

- Posouzení pánve je založeno na standartním VD pohledu
- Posouzení kolenního kloubu je založeno na standartním plně flexovaném postavení mediolaterálním

2. strana

Pokyny ke snímkování pro posouzení dysplasie OFA

Věková hranice

Aby mohl být pes posouzen OFA, musí být v době snímkování starší 24 měsíců. Stav kyčelního kloubu může být posuzován i u mladších psů (v tomto případě může být vydána pouze konzultační zpráva). V případě zájmu o zařazení do „Legg-Calve-Perthes“ databáze u trpasličích a malých plemen musí být zvíře aspoň 12 měsíců staré.

Zklidnění psa

Přípravení psa do vhodné pozice k osnímkování často vyžaduje použití chemického prostředku k docílení svalové relaxace. Typ chemického prostředku – sedativum, trankvilizér nebo anestezie – by měl být stanoven ošetřujícím veterinářem.

Poloha psa

Poloha psa by měla být dorzální, vleže s roztaženýma nohama paralelně vedle sebe. Tento standartní ventrodorzální pohled je základem pro posouzení stavu kyčelního kloubu se zřetelem na kyčelní dysplasii. Je důležité předcházet vysunutí pánve. Kolenní klouby jsou posuzovány v plně flektovaném medio-laterálním postavení.

Rozměr snímku

Pro velké a obří rasy se doporučuje rozměr 14x17 palců (cca 35x42 cm). Pro menší rasy je možné použít menší rozměr, pokud je velikost dostačující k zachycení oblasti mezi křížovou kostí a kolenním kloubem.

Identifikace snímku

Do emulze je nutné vložit údaje – je možné použít olovená písmena, I.D. kameru nebo pásku viditelnou na rentgenovém snímku

- a) název nemocnice a jméno veterináře, datum pořízení, a/nebo registrační číslo nebo
- b) identifikační číslo nemocnice nebo číslo chorobopisu
 - v druhém případě musí veterinář připojit sdělení stvrzené podpisem, odkazující ke snímku podle udaného identifikačního čísla a podat informace vyžadované v bodě a)

V případě, že požadované informace jsou nečitelné nebo chybí, OFA nemůže přijmout snímek pro účely posouzení. Snímky by měly být označeny stranově (left or right side) pro studii kyčlí anebo mít označení levého nebo pravého kolena (left or right elbow) pro studii kolenních kloubů.

Expozice

Je nutné dosáhnout dobrého kontrastu. Pro obří rasy se doporučuje rozdělení snímkové oblasti na několik snímků.

Bezpečnost při snímkování

Veterinář je zodpovědný za řádnou kolimaci a ochranu přítomných. U psů se doporučuje zastínění gonád.

Hormonální účinky

U některých fen se projevuje při snímkování kolem ovulačního cyklu subluxace, proto by měly být feny snímkovány 3 – 4 týdny před či po hárání nebo 3 – 5 týdnů po vrhu štěňat.

Žádost o zhodnocení snímku

Žadatel musí vyplnit a podepsat formulář OFA. Potřebné informace jsou obsaženy v průkazu původu psa a je vhodné poslat s formulářem i kopii průkazu. Snímek, podepsaný formulář a poplatek musí být zaslány na adresu OFA.

Adresa :

ORTHOPEDIC FOUNDATION FOR ANIMALS (OFA)
2300 E Nifong Blvd,
Columbia, MO 65201-3856